

lige store Størrelse, til den, som § 32 nu har, og som ogsaa den tilsvarende Paragraf i den første Grundlov havde, nemlig at Antallet af Folketingets Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af 1 Medlem til 14,000 Indvaanere — som der den Gang stod, senere blev det til 16,000 Indvaanere. Og den Ordlyd, Paragraffen nu har, fortolkede det ærede Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds den Gang saaledes, at der deri kun gaves en Bestemmelse om, hvor mange Medlemmer der skulde sidde i Folketinget, men ikke om, at Kredse skulle være lige store. Hvis man tager Bestemmelsen overordentlig strengt efter Ordene, kan der maaske siges noget for denne Fortolkning, men i Tidernes Løb har det været den almindelige Opfattelse af disse Ord, at de sige to Ting, nemlig dels, hvor stort Folketinget nogenlunde skal være, og dels, at Kredse skulle have nogenlunde samme Størrelse.

Det nævnte ærede Medlem kunde imidlertid selvfølgelig fremføre adskillige Vidnesbyrd fra vor politiske Historie om, at man ikke har holdt fast ved, at Kredse skulde være meget nær lige store. Saaledes skal jeg nævne, at allerede den grundlovgivende Rigsdag trods Bestemmelsen om gennemsnitlig 14,000 Indvaanere pr. Valgkreds indrettede Valgkredse, hvis Størrelse varierede fra 9,474 Indvaanere op til 17,080, saa at den største Kreds allerede i det Øjeblik, man skulde føre Bestemmelsen ud i Livet, var meget nær dobbelt saa stor som den mindste. Og sikkert er det rigtigt, at man den Gang ikke valgte Tallet 14,000 Indbyggere, fordi man fandt det passende, at netop 14,000 kunde være repræsenterede af en Folketingsmand, men man valgte Tallet 14,000, fordi man derved fik i Forhold til Folketallet den Gang en passende Størrelse af Folketinget. Og det samme gentog sig i 1866, da Grundloven blev ændret, og vi i § 32 fik Tallet 16,000. Man satte den Gang det runde Tal 16,000, idet man tilvejebragte et Folketing paa 102 Medlemmer. Regnede man Gennemsnitstallet nøjagtigt ud efter den sidste Folketælling, var det forøvrigt kun 15,700. Og umiddelbart efter Vedtagelsen af denne Grundlovbestemmelse indrettede man baade i og udenfor København Kredse af højst forskellig Størrelse. I København havde saaledes den mindste Kreds et Indbyggertal paa 13,880, og den største, den daværende 5te Kreds, 27,220, skønt man om denne Kreds vidste, at den gradvis vilde vokse og vokse stærkt i Løbet af et

tømmelig kort Tidsrum. Ogsaa udenfor København var Kredsenes Størrelse meget forskellig. I Københavns Amt f. Eks. havde efter Valgkredsloven af 1866 den største Kreds, Frederiksberg, Københavns Amts 1ste Valgkreds, 24,600 Indvaanere, hvorimod den mindste, den daværende Københavns Amts 5te Valgkreds, Lejrekredsen, kun havde 12,230. Altsaa i begge disse Tilfælde, baade efter Forandringen i 1866 og efter den første Grundlovs Givelse, indrettede man Kredse, der til Trods for den Bestemmelse, der fandtes i Loven, indbyrdes afveg saa meget i Størrelse, at den største var dobbelt saa stor som den mindste.

Nu ere Ulighederne i Aarenes Løb voksede meget betydeligt, det er sikkert og vist, om de end til sine Tider have været større. Jeg tror, der har været en Tid, hvor den daværende største Kreds i Landet, den daværende Københavns 5te Kreds, var over 10 Gange saa stor som den mindste Kreds, og saa afvigende ere Forholdene i Øjeblikket ikke. Og inden Forliget blev sluttet i Midten af 90erne, har der gentagne Gange fra Regeringernes Side været fremsat Forslag, som gaa i den Retning, de ærede Medlemmer nu ønske at føre os ind paa, men saa vidt jeg husker afslog Folketinget 8 Gange at gaa den Vej. Der maa altsaa være foregaaet en meget stor Forandring i Opfattelserne. I alt Fald for Socialdemokraternes Vedkommende maa der være sket en radikal Forandring i Opfattelsen, naar de nu tage denne gamle Udvej, som er Højres, op til Behandling i dette Ting.

Men er selve Fremkomsten af Forslaget en Begivenhed af Rang, saa have ogsaa Momenter i Motiveringen af Forslaget i allerhøjeste Grad glædet og forundret mig. Gentagne Gange har Finanslovdebatten umiddelbart efter Valgene givet Anledning til Diskussion om Valgets Resultat, og navnlig have Socialdemokraterne med vidunderlig Konsekvens altid taget den frem paa samme Maade, idet de have gjort op, hvor mange Stemmer der var faldet ved Valgene paa de forskellige Partier, hvor mange Repræsentanter de forskellige Partier havde faaet, og hvor mange de burde have haft. Ja, hvor mange burde de da have haft? Altid have de Herrer nævnt bestemte Tal som dem, Partierne burde have haft, jeg tror ogsaa, det ærede Medlem i Gaar nævnte saadanne bestemte Tal, i hvert Fald nævnte han Resultatet af Valgene som ganske misvisende for de Anskuelser, som